

PER QUÈ SÓC NACIONALISTA?

Em sento una mica torbat per haver de respondre a una qüestió que em sembla d'una obvietat aclaparadora. Estimo la meva nació i la voldria plenament lliure, perquè tots desitgem el millor per les coses que ens són fonamentals. És com si em preguntessin per què vaig estimar els meus pares i per què estimo els meus fills. Diria que és un afer visceral.

En una ocasió recent, vaig publicar un article sobre els actes i les iniciatives relacionades amb el "Mil·lenari". Algú, pertanyent a la classe d'adoradors sospitosos que té Catalunya, va afirmar que això dels mil anys no era exacte, que preteníem donar a la nostra identitat uns orígens excessivament llunyans. Afegia que, a més, tergiversàvem els fets per tal d'acreditar una sobirania total que no hem tingut mai.

En el meu escrit, deia que sento un profund respecte per la nostra història, però que no m'ha estat indispensable per tenir un sentiment nacionalista vivíssim. Continuava expressant que, des que tinc ús de raó, m'han fet sentir gairebé quotidianament que el meu país sofria una opressió incessant, de manera que si la crònica de Catalunya hagués començat dos o tres anys abans de la meva naixença, el meu patriotisme tindria la mateixa vehemència.

Potser hi ha, en el meu cas, una experiència d'infantesa d'aquelles que causen traumes perdurables. Un dels primers actes de la dictadura del general Primo de Rivera a Catalunya fou el tancament de l'Escola Catalana Mossèn Cinto, sota l'acusació d'inculcar el separatisme als seus alumnes. Jo devia tenir uns dotze anys, i l'espectacle de tropes de l'exèrcit espanyol clausurant el col·legi m'ha quedat per sempre com un record molt amarg. El pretext fou que van trobar, entre el material

d'ensenyament, uns mapes lingüístics d'Europa on la zona que corresponia a cada idioma era assenyalada amb un color diferent. Com és natural, els Països Catalans hi figuraven amb els seus límits ben marcats, però puc assegurar que això obeïa a una intenció purament didàctica.

Després, en el transcurs de la meva vida, la història m'ha fet topar diverses vegades amb evidències que han reforçat, sovint amb dolor, els meus sentiments. L'alçament militar contra la República tenia, com a un dels seus objectius primordials, suprimir l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. No crec que ningú dubti d'aquesta certesa, ni de les conseqüències terribles que se'n van derivar per al nostre poble. És una mala cosa covar ressentiments, a vegades cal cobrir-los amb capes d'oblit. Tanmateix, vint-i-dos anys d'exili i quaranta d'una dictadura especialment repressiva contra la nostra identitat nacional obren uns solcs profunds.

En el meu cas (i en el de molts) la persecució contra el nostre idioma ha estat un fet decisiu. Des que era nen, he sentit la necessitat de comunicar als altres les coses que pensava i sentia, i la forma que m'atreïa d'una manera innata era la paraula escrita. Mai no m'ha passat pel cap de fer-ho en una altra llengua que no fos la meva, de manera que la literatura és una part essencial del meu nacionalisme.

Voldria citar aquí una afirmació de Jordi Ventura, extreta del seu opuscle *Les llengües europees*:

"La llengua és el primer, el més clar i el més eficaç dels indicis pels quals es caracteritza una nació. Allà on s'esborren les diferències de llengua, les diferències nacionals tendeixen també a esborrar-se; i allà on manca o està adormit el sentiment nacional les diferències de llengua tendeixen a desaparèixer."

Hi estic plenament d'acord, i m'inquieta els perills que encara ens amenacen, a desgrat del pas endavant que representa l'etapa actual. Seria molt greu, qui sap si definitivament irreparable, que se'ns "adormís" el sentiment nacional en uns moments en els quals ens convé, potser com mai abans d'ara, de tenir-lo ben despert.

Pere Calders